

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-01037/2022-ERU

V Ostravě dne 10. února 2022

Č. j. 01037-3/2022-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů a podle ust. § 23 odst. 11 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), v příkazním řízení podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-01037/2022-ERU s obviněným z přestupku, kterým je

společnost **BIDLI energie a.s.**,

se sídlem Jindřišská 889/17, Nové Město, 110 00 Praha 1, IČO: 063 03 684,

ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněný z přestupku, společnost BIDLI energie a.s., se sídlem Jindřišská 889/17, Nové Město, 110 00 Praha 1, IČO: 063 03 684 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele**, kterého se dopustil tím, že jakožto prodávající v rozporu s ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele a ust. § 4 odst. 3 téhož zákona ve spojení s ust. § 5 odst. 1 téhož zákona použil klamavou obchodní praktiku, neboť spotřebiteli paní [redacted] nar. [redacted] trvale bytem [redacted] (dále jen „paní [redacted]“), odběrné místo elektřiny: [redacted] písemně dne 6. září 2021 sdělil, že smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny je vždy uzavírána na dobu 2 let, přičemž po tuto dobu je ze strany účastníka řízení garantována cena, což vedlo nebo mohlo vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil, ačkoli následně tuto garanci ceny nedodržel a tato informace se ukázala být nepravdivá.

II.

Podle ust. 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele ukládá **pokuta ve výši**

60 000 Kč (slovy: šedesát tisíc korun českých),

která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 01522.

Odůvodnění

- [1] Správní řízení je zahajováno na základě výsledků šetření Energetického regulačního úřadu (dále také „Úřad“ či „správní orgán“) obsažených ve spise šetření sp. zn. 10647/2021-ERU, jež byl dne 12. ledna 2022 vložen do správního spisu sp. zn. OSR-01037/2022-ERU Záznamem z téhož dne, č. j. 01037-2/2022-ERU.

- [2] Po prostudování podkladů obsažených ve spise sp. zn. 01037/2022-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ust. § 3 správního řádu, a proto přistoupil v souladu s ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 150 správního řádu k vydání tohoto příkazu.
- [3] Správnímu orgánu je z úřední činnosti známo, že účastník řízení je držitelem licence č. [REDAKCE] s předmětem podnikání obchod s elektřinou, s termínem zahájení výkonu licencované činnosti dne 27. září 2017.
- [4] V rámci šetření vedeného pod **sp. zn. 10647/2021-ERU** bylo zjištěno, že
- dne 31. srpna 2021 byla paní [REDAKCE] prostřednictvím e-mailové zprávy kontaktována účastníkem řízení v reakci na její poptávku na internetových stránkách účastníka řízení, ohledně výkupu elektřiny z fotovoltaické elektrárny (dále jen „FVE“). Pro možnost výkupu elektřiny z FVE bylo paní [REDAKCE] sděleno, že musí být zákazníkem účastníka řízení také pro odběr elektřiny,
 - dne 1. září 2021 paní [REDAKCE] reagovala na nabídku účastníka řízení, mj. s dotazem po jak dlouhou dobu je garantována cena,
 - dne 6. září 2021 účastník řízení paní [REDAKCE] sdělil emailem, že *„Smlouvu uzavíráme vždy na 2 roky. Po tuto dobu **garantujeme** tuto **cenu**. Cena je platná i pro smlouvy, které vstoupí v platnost po skončení stávající smlouvy... Důležité je datum podpisu smlouvy.“*,
 - dne 8. září 2021 paní [REDAKCE] informovala účastníka řízení, že s odkazem na elektronickou komunikaci a telefonický rozhovor má zájem na uzavření smlouvy, přičemž se výslovně dotazovala, zda existuje možnost fixace ceny na delší období, kdy v tom případě by o takovou variantu projevovала zájem,
 - dne 12. září 2021 zaslal účastník řízení paní [REDAKCE] dokumenty potřebné ke změně dodavatele energií, přičemž k dotazu na delší dobu fixace, se nevyjádřil,
 - paní [REDAKCE] uzavřela dne 14. září 2021 s účastníkem řízení *Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny ze sítě NN*, s předpokládaným zahájením dodávky elektřiny dne 1. ledna 2022 a sjednaným produktem „*Virtuální baterie*“ (dále jen „Smlouva“),
 - na straně 2 Smlouvy, je mj. uvedeno, že: *„Právní vztahy Dodavatele (účastník řízení) a Zákazníka (paní [REDAKCE]) z této Smlouvy se vedle této Smlouvy řídí také OP a ceníkem dodávky elektřiny aktuálně platným pro sjednaný produkt (dále jen „Ceník“), které jsou nedílnou součástí této Smlouvy. OP a Ceník tvoří přílohu této Smlouvy. Zákazník podpisem této Smlouvy stvrzuje, že obdržel OP, Ceník i ceník poplatků za rozšířené služby Dodavatele (dle jen „Ceník poplatků“), seznámil se s jejich obsahem a souhlasí s nimi“*,
 - v Obchodních podmínkách dodávky elektřiny a plynu, které jsou další nedílnou součástí Smlouvy, je mj. v bodu 8.1. uvedeno, že: *„Dodavatel je oprávněn jednostranně zvýšit cenu za dodávku Komodity nebo změnit jiné smluvní podmínky“*,
 - dne 13. října 2021 paní [REDAKCE] kontaktovala účastníka řízení s ohledem na nastalou situaci na trhu s energiemi, zda platí uzavřená smlouva ve znění „smlouva s garancí ceny na 24 měsíců ode dne, kdy se měla paní [REDAKCE] stát zákaznicí účastníka řízení, předpoklad ke dni 1. ledna 2022“,
 - dne 14. října 2021 obdržela paní [REDAKCE] vyjádření účastníka řízení, v rámci něhož bylo uvedeno, že *„smlouva je samozřejmě platná. Pouze cena není garantována (viz. VOP bod 8.1). Cena je daná a dodavatel jí může kdykoliv upravit... mohu otevřeně říci, že momentálně již řeším s některými klienty navýšení cen oproti smlouvě“*,
 - k dotazu paní [REDAKCE] ze dne 14. října 2021, že informace, jež byly ze strany účastníka řízení sděleny před uzavřením smlouvy byly odlišné (garance ceny po dobu 2 let), uvedl účastník řízení téhož dne, že informace ohledně garance ceny skutečně psal, jelikož to u účastníka řízení takto

platilo, avšak v současné době negarantuje ceny nikdo, přičemž informace o možnosti navýšení cen je uvedena v rámci VOP,

- účastník řízení paní [REDAKCE] před uzavřením Smlouvy uvedl, že cena je po dobu 2 let garantována, následně paní [REDAKCE] uzavřela dne 14. září 2021 s účastníkem řízení předmětnou Smlouvu. Dne 14. října 2021, tedy po uzavření Smlouvy, jí bylo, na základě jejího dotazu sděleno, že cena garantovaná není, i když informace o garanci byla účastníkem řízení před uzavřením Smlouvy sdělena.

- [5] Přestupku ve smyslu ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se dopustí výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik.
- [6] Podle ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele se užívání nekalých obchodních praktik před rozhodnutím ohledně koupě, v průběhu rozhodování a po učinění rozhodnutí zakazuje.
- [7] Podle ust. § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele se nekalou obchodní praktikou rozumí zejména klamavé konání podle ust. § 5 zákona o ochraně spotřebitele nebo klamavé opomenutí podle ust. § 5a zákona o ochraně spotřebitele a agresivní obchodní praktika podle ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Obchodní praktiky, které se považují za nekalé za všech okolností, jsou uvedeny v příloze č. 1 a 2 zákona o ochraně spotřebitele.
- [8] Podle ust. § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele se za klamavou považuje obchodní praktika, pokud obsahuje věcně nesprávnou informaci a je tedy nepravdivá, což vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil.
- [9] Z výkladu ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele vyplývá, že trestat lze pouze podnikatele, který se dopustil jednání (tj. užití nekalé obchodní praktiky), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. podnikatele, který přímo při své činnosti nekalou obchodní praktiku užije a který svým postavením vůči spotřebiteli spadá do zákonem vymezeného taxativního výčtu (tj. výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel).
- [10] Podle ust. § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele se prodávajícím rozumí podnikatel, který spotřebiteli prodává výrobky nebo poskytuje služby.
- [11] Podle ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se spotřebitelem rozumí fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.
- [12] V průběhu správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení je právnickou osobou a držitelem licence na obchod s elektřinou č. [REDAKCE] s termínem zahájení licencované činnosti ode dne 27. září 2017, přičemž povaha jeho činnosti (podnikání) spočívá v prodeji elektřiny, resp. v poskytování sdružených služeb dodávky elektřiny a souvisejících služeb. Z uvedeného tedy vyplývá, že účastník řízení vůči odběratelům (a tedy i paní [REDAKCE] vystupuje jako prodávající ve smyslu ust. § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele.
- [13] Z obsahu správního spisu vyplývá, že účastník řízení sdělil paní [REDAKCE] že smlouva, o jejíž uzavření projevila zájem, je uzavírána na dobu 2 let s garancí ceny po toto období. Informaci, že je cena garantována po dobu 2 let sdělil účastník řízení dne 6. září 2021. Následně dne 14. září 2021 došlo s ohledem na sdělené informace k uzavření předmětné Smlouvy, Po uzavření Smlouvy, konkrétně dne 14. října 2021, na základě dotazu paní [REDAKCE], však účastník řízení uvedl, že i přesto že takto uzavíranou smlouvu prezentoval (garance ceny po dobu 2 let) ve skutečnosti cena garantována není, a to s odkazem na VOP, které podepsala. Účastník řízení se k otázce garance ceny po celou dobu komunikace s paní [REDAKCE] vyjadřoval pouze ve smyslu, že cena garantována je, a skutečnost, že tomu tak není, uvedl až po uzavření Smlouvy a podání výpovědi u původního dodavatele energií.

- [14] Předmětná informace, jež byla paní [REDAKCE] před uzavřením smlouvy sdělena, tedy vedla, případně mohla vést, paní [REDAKCE] k rozhodnutí ohledně koupě, respektive uzavření předmětné Smlouvy, kterou by jinak neučinila, jelikož měla zájem uzavřít smlouvu s garancí ceny na dva roky, jak jí bylo písemně garantováno ze strany účastníka řízení dne 6. září 2021, tedy před uzavřením Smlouvy.
- [15] Sdělením nepravdivé informace v e-mailu ze dne 6. září 2021, že nabízená cena je garantovaná po celou dobu 2 let, na kterou je smluvní závazek uzavírán, se tedy účastník řízení dopustil vůči paní [REDAKCE] v postavení spotřebitele užití klamavého konání ve smyslu ust. § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele. V tomto případě informace garantující dohodnutou cenu po dobu dvou let, která byla poskytnutá paní [REDAKCE] před uzavřením Smlouvy s účastníkem řízení, se ukázala být nepravdivá. Tato informace však jednoznačně ovlivnila rozhodnutí paní [REDAKCE] v uzavření Smlouvy právě s účastníkem řízení, což potvrzuje také její vyjádření „ráda bych oznámila nekalé praktiky BIDLI“, které bylo důvodem učinění podání u Energetického regulačního úřadu.
- [16] Správní orgán má na základě výše uvedeného za prokázané, že jednáním účastníka řízení byla naplněna formální stránka přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, když účastník řízení vůči spotřebiteli (paní [REDAKCE], jako prodávající užil nekalou obchodní praktiku, konkrétně klamavé konání ve smyslu ust. § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s ust. § 5 odst. 1 téhož zákona, čímž účastník řízení porušil zákaz stanovený v ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele. Správní orgán se nicméně musel zabývat také materiální stránkou uvedeného přestupku.
- [17] Z hlediska materiální stránky přestupku je třeba zejména vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako přestupek.
- [18] Účastník řízení porušil chráněný zájem společnosti na tom, aby byly spotřebiteli poskytnuty jasné a přesné informace ohledně podmínek uzavírané smlouvy. Konkrétní společenská škodlivost spočívá v narušení veřejného zájmu na ochraně práv spotřebitele, neboť kdyby na trhu s energetikou docházelo k takovému protiprávnímu jednání běžně, jednalo by se zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti a způsobil by značné oslabení při uplatňování práv zákazníků. Nekalé obchodní praktiky totiž významným způsobem poškozují spotřebitele a mohou vést k vytvoření překážek řádného fungování vnitřního trhu a narušení hospodářské soutěže.
- [19] Výše uvedené tedy poukazuje na existenci obecné i konkrétní společenské škodlivosti jednání účastníka řízení dosahující takové míry intenzity, která odůvodňuje závěr o naplnění materiální stránky přestupku.
- [20] Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.
- [21] Z podkladů předložených správnímu orgánu nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, jež by umožnila liberaci účastníka řízení.
- [22] Správní orgán dále podotýká, že v případě účastníka řízení je dána odpovědnost objektivní bez ohledu na zavinění, tedy odpovědnost za výsledek, přičemž účastník řízení neprokázal, že by byly dány důvody pro zproštění odpovědnosti.
- [23] Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se dopustil porušením ust. § 4 odst. 4 téhož zákona. Správní orgán tedy přistoupil k uložení správního trestu.
- [24] Podle ust. 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele lze za přestupek podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) téhož zákona uložit pokutu do výše 5 000 000 Kč.

- [25] Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a) a c) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku a k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k majetkovým poměrům pachatele.
- [26] K závažnosti spáchaného jednání správní orgán uvádí, že vysokou míru závažnosti shledává zejména s ohledem na skutečnost, že účastník řízení zneužil svého postavení dodavatele (prodávajícího) v rámci procesu získávání nových zákazníků elektřiny, když paní ██████████ písemně sdělil, že „Smlouvu uzavíráme vždy na 2 roky. Po tuto dobu garantujeme tuto cenu.“, a to i přesto, že Smlouva, jež byla následně ze strany paní ██████████ uzavřena, nebyla uzavřena s cenou garantovanou, což potvrdil sám účastník řízení. Správní orgán podotýká, že trh s energetikou vykazuje značná specifika oproti trhům s jinými výrobky či službami. Tento trh je charakterizován velmi oslabeným postavením spotřebitelů (zákazníků) vůči dodavatelům. Pokud by k takovým praktikám ze strany dodavatelů docházelo běžně, stal by se trh s energiemi zcela nekontrolovatelným a závislým na libovůli dodavatele, nikoli na svobodné vůli zákazníků. Takové praktiky mají v neposlední řadě negativní vliv též na ostatní dodavatele energií, kteří postupují v souladu se zákonem.
- [27] Při stanovení výše uložené pokuty hodnotil správní orgán jako polehčující okolnost, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu.
- [28] Správní orgán se při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem. Správní orgán vycházel z veřejně přístupných informací v rámci obchodního rejstříku, a to konkrétně z rozvahy ke dni 31. prosince 2019 z níž vyplývá, že účastník řízení dosáhl aktiv v celkové výši brutto 34 733 000 Kč, netto ve výši 34 509 000 Kč, s výší peněžních prostředků v částce netto 777 000 Kč. Z výkazu zisku a ztrát ke dni 31. prosince 2019 vyplývá, že čistý obrat účastníka řízení za účetní období roku 2019 byl ve výši 13 123 000 Kč. Z podkladů obsažených v rámci obchodního rejstříku je v porovnání s rokem 2018 zřejmá rostoucí tendence podnikání účastníka řízení, kdy v roce 2018 byla celková aktiva netto vyčíslena ve výši 2 517 000 Kč a čistý obrat za účetní období roku 2018 ve výši 748 000 Kč.
- [29] Ve smyslu ust. § 39 a ust. § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky již správnímu orgánu nejsou v posuzované věci žádné další polehčující či přitěžující okolnosti známy.
- [30] Správní orgán k výši uložené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložený správní trest tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Vzhledem k tomu, že účastníkovi řízení byla uložena pokuta u samé spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

Mgr. Gabriela Košťálová
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení

Obdrží: společnost BIDLI energie a.s., se sídlem Jindřišská 889/17, Nové Město, 110 00 Praha 1,
IČO: 063 03 684